

УДК 658.7.07, 658.5.011

МЕТОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРАНСФЕРУ РЕСУРСІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Князь С.В., Косовська В.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

В статті виконано аналіз характеристик та особливостей основних ресурсів, які використовують промислові підприємства в процесі діяльності. На цій основі сформульовано методи трансферу ресурсів підприємства, які повинні бути покладені в основу побудови трансферної системи, а також показано особливості застосування методів трансферу окремих видів ресурсів залежно від потужності виробництва.

Ключові слова: ресурси, трансфер ресурсів, методи трансферу, характеристики ресурсів, підприємства.

Постановка проблеми. Структура ринків збуту, в тому числі міжнародних, на які виходять промислові підприємства, змушує виробників готової продукції впроваджувати різноманітні заходи щодо підвищення її конкурентоспроможності. Одним із таких заходів є розробка та впровадження на промислових підприємствах трансферних систем, які за рахунок оптимізації трансферу ресурсів дозволяють знизити собівартість готової продукції.

Незалежно від галузі, до якої відноситься промислове підприємство його діяльність неможлива без сировинних, трудових, фінансових, інноваційних, енергетичних та інших видів ресурсів. Останнім часом вказана група ресурсів доповнена інформаційними, які забезпечують оперативне реагування підприємства на різноманітні зміни, що підвищують ефективність управління ним. На сучасному ринку вищенаведені види ресурсів мають певну ціну, яка може відносно швидко змінюватися залежно від виду продукції, попиту на неї, впровадження новітніх технологій, зміни джерел постачання сировинних і енергетичних ресурсів та ситуації на ринках ресурсів. У зв'язку з цим виникає необхідність швидкого реагування підприємства на ці зміни шляхом інформаційного супроводу трансферних операцій.

Проблема забезпечення підприємства сировинними ресурсами розв'язується шляхом застосування логістичної системи. Враховуючи те, що ло-

гістика як і трансфер займаються переміщеннями, то зустрічаються випадки підміни цих понять.

Логістика як поняття має кілька тлумачень, одне з яких означає логічно розраховувати розмірковувати і приймати конкретне рішення. Це поняття походить від гр. *logisticos* [1, ст. 87] і є досить близьким до філософської логістики або до математичної логіки пов'язане з використанням математики з метою доведення дедуктивних міркувань. Французький термін *loger* тобто логістика під цим терміном розуміють постачати, розподіляти, розміщати [2]. В давнину в Німеччині вживали термін *laubja*, що в широкому розумінні слова означає складування, зберігання [3]. На основі постійного розвитку та вдосконалення логістики, як науково-прикладного напрямку, з'явилося класичне тлумачення, яке полягає в тому, що вона обіймає всі операції пов'язані з управлінням руху та зберігання товарів, матеріалів чи інших речей [4]. Таким чином логістика є не що інше, як просте перевезення матеріалів, предметів та інших речей з одного пункту в інший і їх складування, зберігання або реалізація.

Розглядаючи суть трансферу та логістики варто зауважити, що спільним для них є мінімізація витрат на здійснення операцій та оптимізація запасів ресурсів. Разом з тим порівнюючи їх функції важливо відзначити, що трансфер передбачає ширші задачі і функції [5] порівняно з логістикою, тому її слід розглядати як елемент трансферу.

Наприклад, існує трансфер певних видів ресурсів, зокрема: різні види енергії, трудові, фінансові, інноваційні та інформаційні ресурси, які не можуть бути передані логістичним шляхом.

Тоді як логістичні операції полягають у звичайному перевезенні фізичних об'єктів чи матеріалів, трансферні операції займаються переміщенням та обміном також енергетичних, людських, інформаційних і інших ресурсів, які не можуть перевозитися чи переноситися. Наприклад не існує логістики фінансів, інформації, інновацій, електричної чи теплової енергії.

Оскільки під час функціонування підприємство вимагає трансферу всіх видів ресурсів, то виникає наукова задача дослідити їх переміщення, що дозволить вибрати ефективні методи і способи реалізації трансферних систем для промислових підприємств.

Аналіз публікацій. Розвитком та розробкою логістичних систем підприємств займалося багато вітчизняних та зарубіжних вчених серед яких значний вклад внесли: Окландер М. [4], Василевський М. [6], Чухрай Н. [7], Фролова Л. [8], Magee J. F., Soracino W. C., Rosenfield D. B. [2] та Broggi M. [3]. В працях цих вчених значна увага приділена обґрунтуванню необхідності впровадження логістичних систем в діяльність промислових підприємств.

Дослідженням трансферу технологій присвячені наукові праці таких вчених, як: Андросова О.Ф. [9], [10], Іжевського П. [10], Ляшенко О. [11], Яковець Ю. [12], Грейсона Дж. [13], Рапорта В. [14] та Стіла Л. [15], які займалися розвитком теорії, методології та комерціалізації трансферу і технологізацією управління.

Виділення невідомих раніше частин загальної проблеми. Аналіз вітчизняних і зарубіжних публікацій показує відсутність досліджень в напрямку методів та способів трансферу ресурсів підприємств, тому ця задача є актуальною і вимагає свого розв'язання.

Метою статті є дослідження особливостей реалізації операцій різними видами ресурсів для обґрунтування вибору методів та способів їх трансферу промисловим підприємством.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективність трансферної системи в значній мірі залежить від вибраних методів трансферу ресурсів, оскільки характеристики цих ресурсів досить відмінні.

Термін «метод» (з грецького *methodos* – шлях дослідження, спосіб пізнання) – сукупність при-

йомів або операцій, які використовуються в якій-небудь галузі (науці, виробництві, тощо) з метою досягнення визначених цілей [16, с. 664].

До найважливіших ресурсів, які використовують промислові підприємства в процесі своєї діяльності відносяться: сировинні, енергетичні, трудові, фінансові, інформаційні тощо.

1. Під трансфером сировинних ресурсів слід розуміти сукупність операцій пошуку сировини, реальної оцінки її вартості, транспортування та розрахунків за неї. Таким чином, трансфер сировинних ресурсів утворює ланцюжок взаємопов'язаних операцій поєднаних однією метою отримання ресурсів необхідної якості, придатних для реалізації технологічного процесу та в потрібних обсягах за оптимальною ціною.

Трансфер сировинних ресурсів передбачає переміщення та обмін необхідних видів сировини, насамперед заданої якості, на основі укладених угод та договорів між постачальниками і підприємством. Підприємство може укладати договори з кількома постачальниками. Однак, для підприємств економічно вигідно є створення комплексів або об'єднань, у вигляді спільного освоєння сировинних ресурсів та ведення підприємницької діяльності. На рис. 1 наведено методи трансферу сировинних ресурсів на вході технологічного процесу, які найчастіше використовуються промисловими підприємствами незалежно від обсягу виробництва.

Для малих і середніх підприємств найкращим методом трансферу сировинних ресурсів є угоди на їх отримання, що забезпечує постійне джерело постачання для підприємства і постійний ринок збуту для постачальника, що означає гарантію їх спільного і взаємовигідного функціонування. У випадку прийнятної ціни на сировинні ресурси підприємство може відпускати їх іншим споживачам після певної первинної переробки, з метою підвищення їх якості та, відповідно, вартості. Всі ці питання узгоджуються на рівні юридично оформлених угод з усіма учасниками трансферних відносин враховуючи вигоди для всіх сторін одночасно.

Трансфер сировинних ресурсів може бути здійснений найпростішим способом у вигляді одноразової прямої закупівлі. Однак, недоліком такого підходу є ймовірність перебоїв у постачанні, тому доцільніше укладати довготерміновий договір-угоду на постачання сировини у необхідних обсягах. У договорах передбачається терміни поставки, якість сировини, способи транспортування і ціни за послуги чи комплекс послуг. Крім того, угодою передбачаються різні форми розрахунків, а саме: готівкові, безготівкові, взаємозалік заборгованостей або бартер.

Другим методом трансферу сировинних ресурсів є володіння джерелами ресурсів, які належать безпосередньо виробнику. Таке розв'язання можливе лише у випадку великих підприємств, при цьому цей метод трансферу може бути названий внутрішнім трансфером, оскільки він відбувається в межах підприємства.

Наступним методом трансферу сировини є спільний видобуток на правах співвласності з іншими підприємствами, які є власниками сировинних ресурсів.



Рис. 1. Методи трансферу сировинних ресурсів на вході технологічного процесу виробництва промислового підприємства

Джерело: побудовано авторами

У цьому випадку експлуатація сировинних родовищ та плантацій відбувається спільно на основі договору-угоди про часткову участь, що відповідно відобразиться на видатках і доходах сторін угоди.

Для підприємств, які споживають великі обсяги сировинних ресурсів найефективнішим методом трансферу є змішаний, коли сировинні ресурси отримуються з різних джерел. Це забезпечує безперервність постачання і, як наслідок, стабільність роботи підприємства та можливість здійснити прогноз фінансово-економічних показників діяльності підприємства.

2. Невід'ємними ресурсами підприємств є енергетичні, до яких відноситься електрична і теплова енергія (пара й гаряча вода), стиснене повітря та технологічна вода.

На рис. 2 показано методи трансферу основних енергетичних ресурсів на вході технологічного процесу виробництва промислового підприємства.

Кожний вид енергетичних ресурсів має свої особливості тому трансфер енергоресурсів є досить різноманітним. У результаті приватизації група електричних мереж середньої напруги зокрема, розподільчі, виявилися в приватній власності, тому електрична енергія на середній напрузі відпускається споживачам дистриб'юторами, які фактично є посередниками між виробниками електричної енергії і споживачами. У даному випадку трансфер електричної енергії відбувається за завищеними цінами, які встановлює посередник. Такий метод трансферу характерний для малих та середніх підприємств з порівняно невеликим обсягом споживання. Великі підприємства та середні з великим обсягом споживання електричної енергії переважно живляться від власних трансформаторних підстанцій передавальних електричних мереж. У цьому випадку вартість електричної енергії є нижчою, а графік нічного споживання забезпечує пільгові ціни від енергосистеми, тому споживач платить лише за перекидання електричної енергії від електростанцій та покриття втрат в електричних мережах.

Особливістю трансферу електроенергії є те, що отримана електроенергія від розподільчих чи передавальних мереж може відпускатися малопотужним споживачам за вигідними для підприємства цінами, що підвищує ефективність трансферу електроенергії і знижує собівартість готової продукції. Великі підприємства, які мають вторинну продукцію у вигляді енергоносіїв (нафтопереробні підприємства), часто мають у своїй власності електростанції з комбінованими енергоресурсами (електрична енергія і теплова у вигляді пари та технологічної гарячої води). У цьому випадку може мати місце зустрічний або двосторонній трансфер, тобто у випадку дефіциту електричної енергії відбувається споживання ззовні, а у випадку надлишку – відбувається трансфер на зовні, зокрема приватним споживачам або дистриб'юторам. Подібна ситуація має місце в процесі трансферу пари та гарячої води. Відмінність полягає в тому, що пару та гарячу воду

з параметрами, які вимагає дане підприємство не вдається відпускати іншим споживачам, оскільки вони можуть потребувати інших параметрів (температура і тиск) даних енергоресурсів (температура і тиск).

Трансфер газоподібних та рідких видів енергоносіїв відбувається на договірній основі між власниками та споживачами причому у значно менших обсягах ніж електричної енергії. У більшості випадків трансфер водних ресурсів відбувається рідко, оскільки великі та середні підприємства, які вимагають великих обсягів води, забезпечують себе запасами води у вигляді вододойм, які мають комплексне призначення, і заповнюють їх з підземних джерел, розміщених безпосередньо на територіях підприємства. Малі підприємства переважно здійснюють трансфер водних ресурсів від водопостачальних організацій на основі відповідних угод, оскільки малим підприємствам не вигідно здійснювати утримання і експлуатацію водопостачальних мереж та власних джерел води.

Трансфер енергетичних ресурсів полягає у виборі енергетичних носіїв, систем їх транспортування до місця споживання за прийнятними цінами і в необхідних обсягах. Враховуючи різноманітність енергоносіїв за різними властивостями, характеристиками та параметрами трансфер енергоресурсів є досить різноманітний і складний, тому методи їх трансферу відрізняються від методів використовуваних для трансферу сировинних ресурсів.

Вибір методу трансферу енергоносіїв залежить від способу розрахунків, а також контролю їх якісних показників та обсягу споживання. Переважно основними способами розрахунків за електричну енергію є пряма і безпосередня оплата за спожиті обсяги у визначені умовами терміни. Крім того, можливий трансфер електроенергії на умовах передоплати або розрахунків у кредит. Останнім часом широко впроваджуються вітрові електростанції, які за своєю вартістю є доступ-

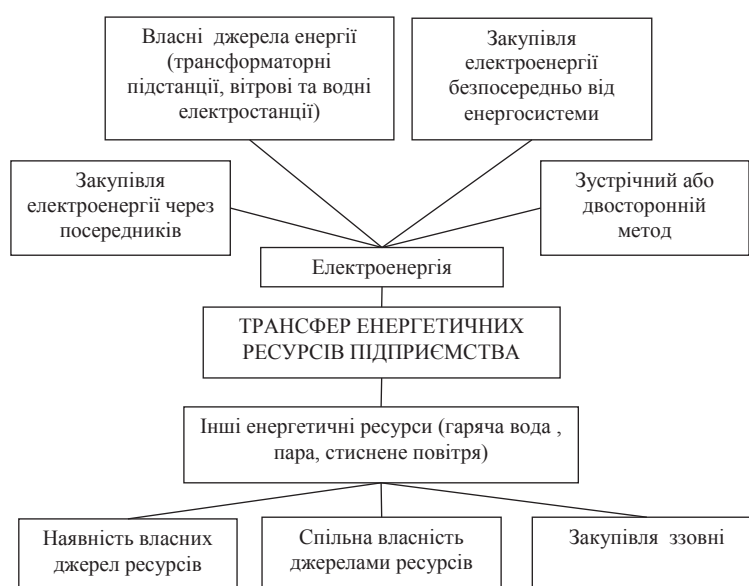


Рис. 2. Методи трансферу енергетичних ресурсів на вході технологічного процесу виробництва промислового підприємства

Джерело: побудовано авторами

ними для середніх підприємств, що дозволяє їм володіти власними джерелами електроенергії.

Такі енергоресурси як: електрична енергія, рідкі види палив, газ та пари високого тиску можна отримувати лише централізовано від постачальників, які володіють цими ресурсами. Вода холодна і гаряча може бути отримана не лише від постачальників, а й з джерел розміщених на територіях підприємств або суміжних територіях з підприємством. Саме ці особливості визначають методи трансферу цих видів енергоносіїв.

3. Трудові ресурси є сукупністю працездатних працівників, які задіяні у сфері виробництва. Облік та контроль трудових ресурсів підприємства здійснюється з метою визначення їх чисельності і складу, вивчення динаміки росту, спостереження за розподілом за статтю, віком, стажем роботи, кваліфікацією та спеціальністю, вивчення переміщення працюючих, обчислення використання трудових ресурсів і робочого часу. Чисельність та структура трудових ресурсів характеризує можливість виконання обсягу праці підприємства з метою забезпечення основного та додаткового виробництва [17].

Для будь-якого підприємства визначальним є кадри різного рівня кваліфікації, тому однією з трансферних операцій трудових ресурсів підприємства є добір професійного складу. Особливу цінність мають фахівці, які організують та реалізують основний технологічний процес, також спеціалісти, котрі здійснюють експлуатацію і обслуговування технологічного обладнання. Не менш важливу роль відіграють працівники основних відділів (технічний, постачання, бухгалтерія, фінансово-економічного, збуту, маркетингу), які здійснюють організацію і контроль виробництва. Їх добра теоретична підготовка та практичний досвід уможлиблює успішне виконання поставлених завдань і, відповідно, економічне зростання.

Очевидно, що інформаційне забезпечення, контролю трудових ресурсів, а на його основі вміння оптимально розподілити їх, здійснити прогноз і, як наслідок, запобігти зривам виробництва з метою досягнення стабільності і ефективності роботи підприємства, тому їх трансфер є досить відповідальним і вимагає застосування певної стратегії. На рис. 3 відображено основні методи трансферу трудових ресурсів на вході технологічного процесу виробництва промислово-

го підприємства. Якщо фахівців нижчої і середньої ланки управління можна готувати власними силами (відомчі ліцеї і профільні технікуми), то спеціалістів вищого рівня кваліфікації можна отримати з ВНЗ державного чи приватного підпорядкування. У даному випадку вагомим є залучення молодих ініціативних працівників здатних на високу самоорганізацію та новаторства. Переважно теоретично добре підготовлених фахівців запрошують з провідних або відомчих навчальних закладів. Їхній трансфер вимагає тісного контакту підприємства з університетами. Для цього укладають угоди про співпрацю з ВНЗ, які передбачають участь працівників підприємства у підготовці кадрів (участь у навчальному процесі та роботі ДЕКів, спільні науково-практичні конференції та наукові розробки і їх впровадження на підприємстві, тощо). Разом з тим, важливими є угоди про проходження практик студентами на підприємствах, під час яких керівники практикою з середовища спеціалістів підприємства оцінюють придатність майбутніх фахівців до роботи на підприємстві. Важливою є підготовка спеціалістів на замовлення підприємств за спеціальними програмами. Для підвищення ефективності трансферу трудових ресурсів створюють окрему групу працівників, які на основі співбесіди чи тестування можуть оцінити рівень того чи іншого фахівця. Однак, слід пам'ятати, що вагомим чинником є рівень оплати праці, який залежить від фінансово-економічних показників підприємства і перспектив його розвитку. Разом з тим, навіть добре теоретично підготовлені спеціалісти не здатні відразу приступити і успішно виконувати свої виробничі функції, тому важливим є стажування молодих працівників та їх адаптація до виробничих умов. Відомо, що адаптація є чи не найважчим процесом впливання спеціаліста в виробниче середовище, і на цьому етапі частина спеціалістів звільняються за власним бажанням чи в наслідок неадаптації. Тому вагомим резервом трудових ресурсів, є біржа праці, звідки можна також залучити фахівців з необхідними навичками. Переважно на біржі праці з'являються кадри після скорочення та звільнення за власним бажанням, яким умови праці не цілком пасували. Такі кадри можуть бути не достатньо ефективними і вимагають додаткової перевірки їх фаховості, в чому полягає недолік такого виду резерву.

Крім того, трансфер трудових ресурсів в межах підприємства полягає у переміщенні з однієї категорії працівників в іншу, які відрізняються за ознаками кваліфікації і професії, умов та рівня оплати праці, стажу роботи, посади і ін. Це пов'язано з зовнішнім трансфером трудових ресурсів підприємства, зокрема з плинністю кадрів. Статистика показує що плинність зростає на тих підприємствах, де можливість внутрішнього трансферу є обмежена, тобто існує низька ймовірність переходу з однієї групи працівників в іншу групу з більш вищим рівнем кваліфікації та оплати праці.

Методи трансферу трудових ресурсів залежить від конкретного рівня

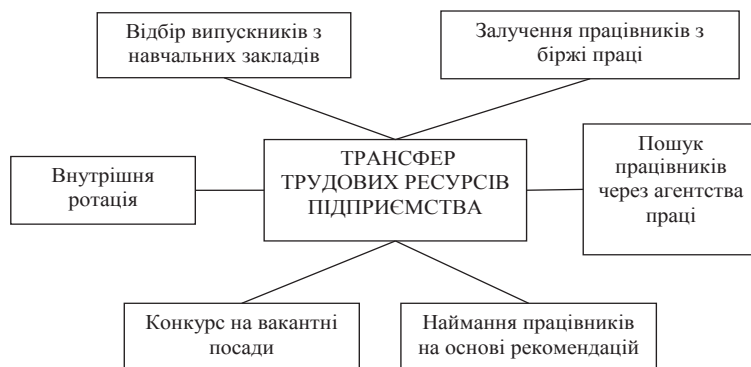


Рис. 3. Методи трансферу трудових ресурсів на вході технологічного процесу виробництва промислового підприємства

Джерело: побудовано авторами

кваліфікації, посади чи виконуваних функцій. Найпростішим методом є зарахування на основі наказу керівника підприємства за згодою двох сторін. Однак цей метод не завжди забезпечує якість та необхідний рівень кваліфікації працівника, оскільки не відбувається вивчення його кваліфікаційних характеристик.

Наступним методом трансферу трудових ресурсів є конкурс на заміщення вакантних посад, який дозволяє вибрати конкурентоздатного працівника серед кількох претендентів, якщо такі є. Звичайно конкурсний метод трансферу є ефективним у випадку високооплачуваної чи мотивованої іншими аргументами посади. Широко використовуваним методом залучення молодих випускників вищих навчальних закладів є зарахування їх на ринок праці, де, з одного боку, підприємства рекламують і надають інформацію про свої умови (заробітна плата, соціальні гарантії, виробничі умови тощо), а, з другого боку, молоді спеціалісти демонструють свій рівень підготовленості до виконання певних видів робіт чи функцій.

Найдорозжчим, але в багатьох випадках найвиправданішим є метод залучення трудових ресурсів через агентів праці, коли працівник вивчається всебічно працівником агенції, а також психологами, лікарями, спеціалістами за профілем підприємства і т.п.

Останнім методом є залучення працівників через особисті знайомства та рекомендації авторитетних осіб, які беруть на себе відповідальність за даного працівника. Цей метод є досить широко вживаний хоча, часто не дає бажаних результатів, оскільки багато факторів у випадку зарахування на роботу не враховується через покладання на авторитет рекомендатора, який може помилитися чи не достатньо знати дану особу.

4. Фінансові ресурси – сукупність грошових коштів, що знаходяться в розпорядженні підприємства і призначені для різноманітних фінансових операцій з метою забезпечення функціонування підприємства. Частково вони формуються на початку діяльності підприємства, тобто на етапі створення статутного фонду. В подальшому ці кошти інвестуються для забезпечення виробничо-господарської діяльності, розширення і розвитку виробництва [19].

Крім того, фінансові ресурси постійно використовуються в процесі функціонування підприємства, а також забезпечують та обслуговують виробничу, інвестиційну, інноваційну та інші види діяльності. На рис. 4 зображено найпоширеніші методи трансферу фінансових ресурсів, які використовують підприємства для забезпечення своєї діяльності.

У процесі функціонування підприємства переважно використовують власні фінансові ресурси, які отримані за рахунок власних джерел (статутний, додатковий і резервний капітал, нерозподілений прибуток), а також за необхідності можуть використовувати залучені – котрі знаходяться в тимчасовому користуванні на визначених договірних умовах (кредити, позики, кредиторська заборгованість, інші зобов'язання) [19].

Методи трансферу фінансових ресурсів є досить різноманітні і базу-

ються на залученні коштів для функціонування підприємства на різних етапах його діяльності. Стартовий капітал може бути отриманий у вигляді позики у банку на певний термін, залученні коштів інвесторів, у ролі яких може виступати конкретна особа, група осіб чи підприємство. На даний час ці методи трансферу фінансових ресурсів у розвиток виробництва є найпоширеніші. Крім того, часто використовуються фінанси групи суміжних підприємств, які відмовляються з тих чи інших причин від закупівлі напівфабрикатів чи готових агрегатів і вирішили самостійно забезпечувати свої виробництва вказаними компонентами, тобто максимально незалежити себе від зовнішніх постачальників. У такому випадку стартові фінансові ресурси складаються із частин внеску кожного підприємства даної галузі, що дозволяє пришвидшити започаткування нового виробництва. Ефективним методом трансферу фінансових ресурсів є залучення устаткування, обладнання чи транспортних засобів з подальшою їх передачею у власність підприємства або напівфабрикатів та товарів з відтермінуванням за них платежу. У випадку наявності міжнародних зв'язків, в якості стартового капіталу, можна використати довготермінові позики іноземних банків. Такий метод є доцільний тоді, коли готова продукція має шанс бути реалізованою на міжнародному ринку, що дозволить своєчасно погасити позики без ризику впливу інфляції на внутрішньому ринку.

З погляду фінансової підтримки поточної господарської діяльності підприємства крім вказаних методів трансферу фінансових ресурсів додається внутрішній фінансовий ресурс, обсяг якого залежить від успішності виробництва та його доходів. На цей показник великий вплив має врахування власних наукових розробок та їх використання на підприємстві, а також темпи оновлення технологій, які є співзвучними з новітніми науково-технічними розробками та попитом на зовнішніх ринках на даний вид готової продукції. Успішним є те підприємство, яке має достатні власні фінансові ресурси за рахунок вмілої організації господарювання.

Наявність фінансових ресурсів уможливорює забезпечити виконання інноваційних проєктів, створення стимулів і умов для розробки інновацій, вплив на вибір тематики інноваційних проєктів відповідно до потреб функціонування

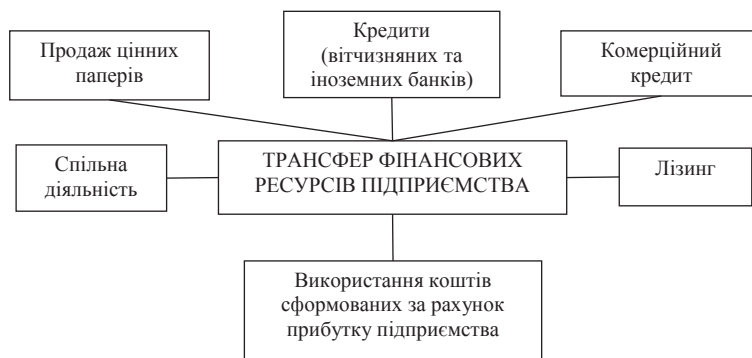


Рис. 4. Методи трансферу фінансових ресурсів підприємства на вході технологічного процесу виробництва промислового підприємства

Джерело: побудовано авторами



Рис. 5. Методи трансферу інформаційних ресурсів підприємства

Джерело: побудовано авторами

ня і розвитку самої інноваційної сфери. Матеріально-технічні ресурси є речовинною основою інноваційного потенціалу, визначають його технологічну базу, впливають на масштаби й темпи інноваційної діяльності. Інноваційний потенціал середніх і великих підприємств базується на патентному відділі та центрі трансферу технологій. Функціями цих підрозділів є формування інноваційних ресурсів на основі пошуку, розробки і впровадження нових ідей, а також їх реклама і продаж іншим підприємствам. Інноваційні ресурси виступають у вигляді нових технічних рішень, вдосконалення технологічних процесів та методів управління підприємствами, патентів, ліцензій тощо. До основних методів трансферу інноваційних ресурсів відносять: спільне виконання НДДКР; продаж нових технологій, патентів та ліцензій; організація і проведення спільних конференцій, семінарів, виставок та ярмарок; стажування спеціалістів підприємств у наукових середовищах та установах.

5. Під інформаційними ресурсами промислових підприємств розуміють набір інформації про поточний стан фінансово-господарської, виробничо-комерційної, кадрової, інвестиційної та інших видів діяльності підприємства, що дозволяє організувати оперативне управління підприємством у різних умовах його функціонування. Інформаційний ресурс існує у вигляді бази даних у віртуальних середовищах, архівах, бібліотечних фондах та банках даних. База даних будь-якого підприємства має значне оперативне та стратегічне значення для організації оптимального ведення господарсько-економічної діяльності, оскільки вчасно забезпечує швидкою і об'єктивною інформацією у повному обсязі, що сприяє прийняттю оптимальних рішень в конкретній ситуації.

Інформаційні ресурси дозволяють отримати значний ефект у випадку використання відповідних інформаційних засобів, до яких відносяться: комп'ютерна техніка разом з внутрішніми комп'ютерними мережами, комунікаційна техніка (телефони, факси, скайпи), засоби офісної та

організаційної техніки, програмне забезпечення, організаційно методичні та правові матеріали для збору, обробки і зберігання інформації.

Джерелами формування інформаційних ресурсів підприємства є зовнішнє та внутрішнє середовище, при цьому внутрішнє середовище складається з інформації від структурних підрозділів та відділів підприємства. Внутрішня інформація відображає поточний стан сировинних, енергетичних, трудових ресурсів, напівфабрикатів, фінансових потоків, виконання виробничих програм, основних та оборотних засобів якими володіє підприємство. Від

зовнішнього середовища через інформаційні системи отримується інформація про законодавчу базу, джерела сировинних та енергетичних ресурсів, ринки збуту, науково-технічні розробки та тенденції, рівень конкуренції, попит та вимоги покупців тощо. На рис. 5 наведено найпоширеніші методи трансферу інформаційних ресурсів підприємства.

Інформаційні ресурси підприємств існують у вигляді відповідного програмного забезпечення, яке досить швидко змінюється внаслідок стрімкого розвитку комп'ютерних технологій і вимагають постійного оновлення та підвищення кваліфікації користувачів, що зумовлює додаткові витрати для підприємства.

Використання різноманітних методів трансферу інформаційних ресурсів дозволяє оперативно і своєчасно реагувати на виробничі, науково-технічні та управлінські зміни з метою забезпечення стабільності та підвищення ефективності функціонування підприємства.

Висновки. На основі досліджень та з врахуванням характеристик різних видів ресурсів стає очевидним, що методи трансферу сировинних і енергетичних ресурсів до певної міри є подібними, але мають деякі відмінності, які зумовлені масштабами виробництва.

Методи трансферу трудових ресурсів є досить різноманітними, тому для кожного підприємства залежно від структури виробництва слід обирати найбільш оптимальний варіант. Найбільш поширеними методами трансферу трудових ресурсів є самостійний пошук працівників, використання послуг бірж праці та агентств з найму працівників.

Найвигіднішим методом трансферу фінансових ресурсів є власні ресурси, отримані шляхом ефективної організації виробництва та реалізації готової продукції.

Враховуючи особливості методів реалізації трансферу основних ресурсів можна створити оптимальну трансферну систему, яка може забезпечити ефективне функціонування підприємства та підвищити його фінансово-економічні показники.

Список літератури.

1. Родников А. Н. Логистика: Терминолог. словарь. – М.: Экономика, 1995. – 251 с.
2. Magee J. F., Copacino W. C., Rosenfield D. B. Modern Logistics Management. – New York. – 1985. – P. 1-29.
3. Broggi M / Logistik – was heisst das eigentlich? // Schweizerische Handelszeitung (SHZ). – 197. – № 4. – P. 49.
4. Окландер М. А. Контуры экономической логистики. – Киев, 2000. – 176 с.

5. Князь С. В. Обґрунтування функцій трансферної системи підприємства на основі аналізу основних видів ресурсів / С. В. Князь, В. В. Косовська // Маркетинг і менеджмент інновацій. – Суми ТОВ «ВТД «Університетська книга», 2015. – № 2. – С. 182-192.
6. Економіка логістичних систем: моногр. / М. Василевський, І. Білик, О. Дейнега, М. Довба, О. Костюк, Є. Крикавський, С. Кубів, С. Леонова, П. Малолепши, О. Мних, С. Нікшич, І. Петецький, О. Попко, І. Рикванова, Н. Савіна, Л. Сопільник, Н. Чернописька, Л. Юрченко, Л. Якимішин, Л. Янковська; За наук. ред. Є. Крикавського та С. Кубіва. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – 596 с.
7. Чухрай Н. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове і логістичне забезпечення: моногр. – Львів: Націон. ун-т «Львівська політехніка», 2002. – 315 с.
8. Фролова Л. В. Логістичне управління підприємством: теоретико-методичні аспекти: моногр. / Л. В. Фролова. – Донецьк: Дондуєт, 2004. – 261 с.
9. Андросова О. Ф. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності: моногр. / О. Ф. Андросова, А. В. Череп. – К.: Кондор. – 2007. – 356 с.
10. Іжевський П. Г. Методи фінансування трансферу технологій на підприємствах / П. Г. Іжевський // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2010. – № 6, т. 4. – С. 290-296.
11. Ляшенко О. М. Моделі комерціалізації та трансферу технологій в умовах глобального середовища: моногр. / О. М. Ляшенко. – Т.: Економічна думка, 2007. – 366 с.
12. Яковець Ю. В. Теорія і механізм інновацій в ринковій економіці / Ю. В. Яковець. – М.: Міжн. фонд Н. Д. Кондратьєва, 2008. – 255 с.
13. Грэйсон Дж. К. Американский менеджмент на пороге XXI века / Дж. К. Грэйсон, К. О'Делл; пер. с англ.; предисл. Б. З. Мильнер. – М.: Экономика, 1991. – 319 с.
14. Рапопорт В. Ш. Диагностика управления: практический опыт и рекомендации / В. Ш. Рапопорт. – М.: Экономика, 1988. – 127 с.
15. Steele L. W. Managing technology: The strategic view / Lowell W. Steele. – New York: St. Louis: McGraw-Hill Company, 1989. – 384 p.
16. Бусел В. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
17. Экономическая статистика / Под ред. А. Я. Боярского и Е. Г. Ясина. – М., Изд-во Моск. ун-та, 1980, 478 с.
18. Хрущ Н. В. Аналіз та оцінка рівня прибутковості фінансових ресурсів підприємства / Н. В. Хрущ // Економіст. – 2007. – № 7. – С. 28-31.
19. Богма О. С. Особливості управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств / О. С. Богма // Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – № 1 (13). – С. 195-199.

Князь С.В., Косовская В.В.

Национальный университет «Львовская политехника»

МЕТОДЫ РЕАЛИЗАЦИИ ТРАНСФЕРА РЕСУРСОВ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Аннотация

В статье выполнен анализ характеристик и особенностей основных ресурсов, которые используют промышленные предприятия в процессе деятельности. На этой основе сформулированы методы трансфера ресурсов предприятия, которые должны быть положены в основу построения трансферной системы, а также показаны особенности применения методов трансфера отдельных видов ресурсов в зависимости от мощности производства.

Ключевые слова: ресурсы, трансфер ресурсов, методы трансфера, характеристики ресурсов, предприятия.

Kniaz S.V., Kosovska V.V.

National University Lviv Polytechnic

THE METHODS IMPLEMENTATION THE TRANSFER OF RESOURCES INDUSTRIAL ENTERPRISES

Summary

In the article analyzed the characteristics and peculiarities of the main resources used in the industrial enterprise activity. On this basis formulated methods of transfer resources of enterprise that should be the basis for a transfer system. Also the shows features of use the methods of transfer the certain types of resources depending on the production capacity.

Keywords: resources, transfer of resources, methods of transfer, characteristics of the resources, enterprises.